

CESTOVNÍ A TURISTICKÁ PŘÍRUČKA

ná

63

PRO OKOLÍ ELEKTRICKÉ DRÁHY
OSTRAVSKO - KARVÍNSKÉ.

8 7463 / 14 435

TANKOVACÍ STANICE NA SVÍTIPLYN

skládající se:

z vysokotl. kompresorového zařízení,
zásobníkové baterie a napájecí stanice
na svítiplyn

PRO POHON AUT

resp. pro dodávání plynu domům,
nepřipojeným na plynovou síť.

VÍTKOVICKÉ ŽELEZÁRNY

ÚSTŘEDNÍ ŘEDITELSTVÍ A ÚSTŘEDNÍ PRODEJNÍ KANCELÁŘ:
MORAVSKÁ OSTRAVA 10
PRAŽSKÁ KANCELÁŘ: **PRAHA II., BREDOVSKÁ 9**

CESTOVNÍ A TURISTICKÁ PŘÍRUČKA

PRO VÝLETY A VYCHÁZKY DO OKOLÍ
ELEKTRICKÉ DRAHY
MORAVSKÁ OSTRAVA-KARVINNÁ

**ZVEME VÁS DO PŘÍRODY
NA VYCHÁZKY A VÝLETY**

DO OKOLÍ ELEKTRICKÉ DRAHY
MORAVSKÁ OSTRAVA-KARVINNÁ

OBSAH:

Úvod	3
Popis okolí dráhy	4
Výlety a vycházky	17
Výňatek z jízdního řádu	19
Mapa okolí dráhy.	

P. T.

Moderní doba a všeobecný zájem veřejnosti ukládají drahám mimo obstarávání dosavadních svých dopravních výkonů ještě nové úkoly, mezi které náleží také propagace cizineckého a turistického ruchu v oblasti působnosti své dráhy.

Zájem veřejnosti o provozování turistiky, cestování, lyžování, jakož i provozování ostatních sportů, každým rokem překvapujícím tempem vzrůstá a lze tvrditi, že cestovní ruch a turistika přispívají nemalou měrou k hospodářskému oživení kraje. — Propagace a podporování turistického a cizineckého ruchu právem se stává úkolem správné obchodní a dopravní politiky drah.

Správa dráhy, vedena jsouc snahou upozorniti a seznámiti turisty i cizince s přírodou a s pozoruhodnostmi ostravsko-karvinského revíru, zejména jeho slezské části, vydává pro ně propagační pomůcku s orientační turistickou mapkou a jízdním řádem místní dráhy Moravská Ostrava—Karvinná, a to úplně zdarma, v naději, že i tento skromný příspěvek, určený ku propagaci vyčleněných úkolů, bude cestujícím bezcenstvem vlídně přijat.

POPIS OKOLÍ DRÁHY.

Krajina a okolí v oblasti elektrické dráhy ostravsko-karvinské jsou velmi bohaty jak na přírodní krásy, tak i na pozoruhodnosti, zejména průmyslového rázu a skytají hojně příležitosti k vycházkám a k provozování turistiky.

Elektrická dráha projíždí ze své výchozí stanice Mor. Ostravy až do konečné stanice Karvinné středem hustě zalidněného, průmyslového kamenouhelného revíru ostravskokarvinského a celý kraj nese význačné znaky tohoto průmyslu. Nepřetržitá řada moderních šachet, počínaje již první zastávkou Zárubkem, doprovází nás po celé cestě s obou stran dráhy. Leč i krás přírodních není nedostatek. Mnohé šachty leží v lesích značné rozlohy a taktéž okolí skoro všech ostatních šachet je zalesněno. Velké přírodní bohatství nachází se zde přírodní krásou obklopené a průmyslové velikány práce jsou zde roztroušeny v rámci milé, zalesněné těšínské pahorkatiny. Vzadu za touto pahorkatinou lemuji obzor vysoké vrchy Bezkyd.

Zveme Vás do volné přírody s čistým vzduchem, na pěkné a zajímavé lesní partie!

Mnoho turistů jest zklamáno někdy ranním nevlídným, pošmurným nedělním jitem, což je odradí od zamýšlené nedělní tury do hor a donutí je ku příjemnému pokračování ve spánku. — Dále se stane, že mnoho turistů, připravujících se na nedělní výlet, časné odjezdy vlaků zaspí, pak je zde celá řada občanů, jichž

finanční prostředky nedovolují případně s četnou rodinou nákladné výlety do hor, a na konec přijdou ti, kteří se neodhodlali zřici nedělního pohodlí a nedělního obědu. Všem zde uvedeným dáváme za trochu příznivého počasí utěšující radu: podnikněte odpolední výlet, poznejte krásy a zajímavosti přírody i kraje podél naší dráhy! — Odcestujete pohodlně a bezpečně ze středu města, uniknete hluku, prachu a kouři velkoměsta. Oddechnete si v čistém vzduchu a v klidu odpočínáte si od tělesného i duševního přepracování. Výlety nejsou dlouhé ani namáhavé. Deště se netřeba mnoho obávat. K dráze je odevšak blízko a úkrytů před deštěm dostatek. Několik pěkných účelně zařízených plováren poskytne Vám možnost vykoupati se v čisté, svěží vodě. K večeru vrátíte se stejně osvěženi a zotaveni, jako ti, kteří podnikli nákladné a namáhavé tury do vysokých, vzdálených hor.

Počáteční výchozí stanice ostravsko-karvinské dráhy nachází se ve středu města Moravské Ostravy na Smetanově náměstí v bezprostřední blízkosti Národního divadla. Čisté, vkusně upravené vozy zvou Vás k jízdě. Po několika minutách jízdy opouští vlak půdu moravskoostravskou, přejíždí řeku Ostravici a vstupuje na půdu Těšínska. Hned za mostem, nad soutokem řek Ostravice s Lučinou, stojí zámek rodu Wilczků, dříve mocná ochrana Slezské Ostravy, dnes ruina. Vlak zastavuje v zastávce Zárubek, ležící na území města Slezské Ostravy.

SLEZSKÁ OSTRAVA,

průmyslové město a sídlo soudního okresu v politickém okrese frýdeckém. Má 1365 domů, 22.242 obyvatel. Obec zaujímá význačné místo v ostravsko-karvinském revíru a je velmi rozsáhlá, 14.052 čtv. km. Leží na pravém břehu řeky Ostravice, která ji dělí od Mor. Ostravy; menší část obce leží na levém břehu Luciny, která se

pod zámek vlévá do Ostravice. Slezská Ostrava má především hornický ráz. Po zrušení několika šachet těží se dnes ještě na 5 závodech. Jmenují se: Trojice (s koksovou), Jan Maria, Zárubek, Michalka a Terezie. — Ve Slezské Ostravě jsou tyto úřady: okresní soud, berní úřad, důchodkový úřad, posádkové velitelství I. praporu pěš, pluku č. 8 (od listopadu 1935), ředitelství Wilczkových kamenouhelných dolů. — Školy: stát. učitelský ústav, dívčí ref. reálné gymnasium, odborná škola pro ženskou povolání, 9 škol obecných a 6 měštanských. Kromě uvedených kamenouhelných dolů jsou ve Slezské Ostravě některé jiné průmyslové závody a čedičové lomy. — Poblíž říšského mostu je pěkná radnice a městská spořitelna. — Kdo zamíří Všehrdovou ulicí kolem nového čsl. kostela nahoru na Hladnov k jámě Terezii a na věž městské vodárny (rozhledna), nebo do nové vilové čtvrti na Mundlochu, bude odměněn krásným pohledem na Slezskou a Moravskou Ostravu, široké okolí obou měst, Hlučínsko a přírodní hradbu Bezkyd v pozadí. Zvláště v noci, když je město osvětleno a na obloze je vidět rudou září z koksoven, poskytuje tento pohled mohutné dojmy.

Vyjíždějící ze zastávky Zárubek, míjíme po pravé straně

závod ZÁRUBEK.

Závod Zárubek Severní dráhy Ferdinandovy je největším důlním závodem v ostravsko-karvinském kamenouhelném revíru. Zaměstnává dnes (r. 1937) 1.754 dělníků a 102 úředníky. Denní těžba je 30.000 q upraveného uhlí. Původní jáma Hermenegild byla založena r. 1845. V posledních 30 letech přičleněny byly postupně doly Jakub, Vilém a důl Alexandr v Kunčičkách. Hlavní jáma Hermenegild o kruhovém průměru 5,8 m je hluboká 593 m, jáma Alexandr těží 580 m; ostatní

jámy závodu jsou méně hluboké. Závod má v provozu celkem 2 jámy pro účely těžní, 3 jámy větrní a 1 čerpač.

Vlak pokračuje ve své jízdě kol zajímavého jezera a zastavuje se na zastávce

LUČINA.

Zde jest středisko stejnojmenného sportovního klubu. Mimo tenisu, na několika tenisových dvorcích, možno se věnovati loďkování a rybolovu. Je zde plovárna, restaurace se stinnou zahradou a kuželnou. Klubovní zábavy, slavnosti, atrakce, benátské noci, rybí hody, výlov rybníku jsou často na programu.

Projíždíme zastávkami H r a n e č n í k, R a d v a n i c e - pivovar a vjíždíme do stanice R a d v a n i c e. Odtud počíná nejkrásnější a nejzajímavější část trati.

RADVANICE.

Až do poloviny minulého století byly Radvanice tichou zemědělskou osadou, položenou stranou dějinného ruchu. Teprve když byly založeny železárny a v okolí i v obci otevřeny kamenouhelné doly, počal rušnější život a rychlý vzrůst. — Podle sčítání r. 1930 měly Radvanice 8136 obyvatel a v přítomné době (r. 1937) překročily již počet 9000. — Je zde moderně zařízení pivovar, který zejména po světové válce docílil velikého rozmachu, dále rafinerie lihu s octárnou a výrobou líkérů, založenou r. 1863 Leopoldem Neumannem.

Podél trati elektrické dráhy u zastávky »Radvanice« založena byla po světové válce na rozparcelovaném velkostatku moderní vilová čtvrť. Nejvýznačnější budovou zde jest měštanská škola. O vzdělání mládeže postaráno jest ještě dvěma obecnými školami.

V Radvanicích jest zemské spiritistické centrum pro Slezsko a severovýchodní Moravu. Sdružení vlastní spolkový dům s rozsáhlou shromažďovací síní, který jest

vybudován v bezprostřední blízkosti místní dráhy u zastávky »Radvanice-pivovar«. Opodál je redakční budova časopisu »Spiritistická revue«.

Vyjíždějíc ze stanice Radvanic, objíždí elektrická dráha novou vilovou čtvrť a stoupá v několika serpentinách mladým lesem v Petřvaldu. Tato část jízdy jest neobyčejně zajímavá; zejména pohled nazpět do údolí směrem k Radvanicím a k Mor. Ostravě jest úchvatný. Rozhled s nejvyššího bodu dráhy předvádí nám celé horstvo Bezkyd a pod nimi položená města a vesničky. Jednotlivé domky a samoty obklopeny jsou zahradami neb lesy. Bezkydy se před námi rozkládají v plném rozsahu: Javorový, Slavíč, Travný, Lysá Hora, Smrk, Kněhyně, Stolová, Radhošť, Velký a Malý Javorník, Vsacké Bezkydy a v dále se tratí vrchy Hostýnské. Na severozápadní straně lze při jasném počasí spatřiti Jeseníky. Utěšený obraz skýtá nám pohled do podhoří Bezkyd a rovin u Ostravy. — Po pravé straně položen je závod

LUDVÍKOVA JÁMA.

Důl Ludvík těží z hloubky 534 m denně 15.000 q uhlí. Zaměstnává s koksovnou a elektrárnou 899 dělníků a 63 úředníků. Patří Báňské a hutní společnosti v Mor. Ostravě.

Vlak vjíždí do stanice »Hedvika«, nacházející se již v Petřvaldě. Tuto stanici lze pokládati za východisko turistických partií a výletů. Leží uprostřed lesů a výlety na kteroukoliv stranu jsou odtud výhodné a vděčné. Nedaleko stanice leží

ZÁVOD HEDVIKA,

patříci rovněž Báňské a hutní společnosti. Závod tento zaměstnává 1154 dělníků a 70 úředníků. Těží z hloubky

450 m denně 22.000 q uhlí. — Třetí závod v Petřvaldě téže společnosti patříci je

ZÁVOD »POKROK«

rozkládající se u stejnojmenné zastávky elektrické dráhy M. Ostrava—Karvinná. Těží z hloubky 406 m denně 19.000 q uhlí. Zaměstnává 1055 dělníků a 84 úředníků. Projíždíme rozsáhlou obcí

PETŘVALDEM,

jež jest největší obcí na Fryštátsku. Leží uprostřed doliny, táhnoucí se od Ostravy ke Karvinné, čítá 10.275 obyvatel. Od okresní silnice k farnímu kostelu, založenému r. 1835, táhne se po obou stranách chloubka petřvaldské obce, krásná kaštanová alej, čítající 46 statných kaštanů s kapličkami křížové cesty. Na počátku aleje u okresní silnice stojí dvě kamenné sochy, a to na pravé straně směrem ku kostelu od okresní silnice jest socha sv. Hedviky a na levé straně socha Panny Marie. Obě sochy pocházejí z r. 1859. — Uprostřed aleje stojí sochy sv. Floriána a Jana Nepomuckého z r. 1855. U dveří chrámových kamenný kříž a na levé straně socha sv. Šebestiána z r. 1858. Vyhlička od kostelíčka na vrcholku aleje je velkolepá. Kolem ohraničují obec tmavomodré lesy a středem obce vine se široký pás bujně zeleně a keřů. K vzácným památkám a starožitnostem v obci patří sýpka »Prostředního dvora« v bezprostřední blízkosti školy u kostela nad zastávkou místní dráhy ostravsko-karvinské »Petřvald«. Starobylý tento památník zřízen byl z původního dřevěného kostelíčku, stávajícího na starém hřbitově. Před statkem J. Pegřima č. 53 stojí věkovitý dub, uvnitř již kotlavý. Jeho výška měří 27,5 m a obvod pně činí 7,3 m. V něm se za válek schovávali lidé a skrývali zde potraviny i

cenné věci. — Z význačných budov a staveb uvádíme moderně vypravenou Masarykovu obecnou a měšťanskou školu z r. 1925. — V urnovém háji u katolického kostela nachází se bludný kámen.

Ze zastávky »Petrvald« za několik minut dojíždíme do stanice

EVŽENOVA JÁMA.

Důl Evžen s briketárnou i s druhým závodem Václavem a koksovou v Porubě patří Státnímu báňskému ředitelství v Petrvaldě. — Závod Evžanova jáma vytěží ročně 325.300 t uhlí a kapacita briketárny jest 55.000 tun briket a bulet. Koksovna má 40 pecí.

Krátce za stanicí »Evžanova jáma«, a to po levé straně ve směru jízdy ke Karvinné, objevují se nám skupina typických závodních budov jámy Žofie v Porubě, jejíž panorama sledujeme až do stanice Orlová.

JÁMA ŽOFIE

patří České obchodní společnosti v Praze; zaměstnává 1230 dělníků a 75 úředníků a její denní těžba při částečně omezené zaměstnanosti činí až 190 vagonů. Maximální roční těžby bylo dosaženo v r. 1936, 4.170.200 q.

Po několikaminutové jízdě dojíždíme do

ORLOVÉ.

Orlová jest město 230 m n. m., 524 ha, 10.040 obyvatel, soudní a politický okres Fryštát, četnická stanice, poštovní a telegrafní úřad, telefonní ústředna, stanice dvoukolejné dráhy Bohumín—Košice a nádraží montánních drah; zastávky: místní dráhy M. Ostrava—Karvinná, zemských drah, autobusových tratí Orlová—Suchá a Orlová—M. Ostrava. Školství: státní čs. reální gymnasium od r. 1909, polské soukromé gymnasium od r. 1909,

veřejná škola obchodní, měšťanské školy chlapecká a dívčí, roční škola rodinná, 6 obecných škol a 3 školy mateřské, soukromá škola hudební.

Na návrší za náměstím, uprostřed nemocničního parku byla zřízena v r. 1902 závodní nemocnice ze zámečku bývalého majitele orlovského panství, barona Matencloita. V původní této budově, postavené v r. 1765, je umístěno chirurgické oddělení. Další dva pavilony slouží pro nemoce vnitřní a septickou chirurgii.

Na okresní silnici k Lazům nachází se závodní cihelny České obchodní společnosti, jichž původ sahá do r. 1850, kdy zde bývalým majitelem panství byla zřízena ruční cihelna. Dnes řadí se mezi největší a nejmodernější cihlářské závody v republice. Závod zaměstnává 7 úředníků a 180 dělníků a dělnic celoročně a kapacita dvou kruhových pecí s umělou sušárnou obnáší 14.000.000 kusů cihlářských výrobků ročně. Cihelna vyrábí celkem 70 druhů zboží od obyčejných cihel až po speciální výrobky krytín a trativodek.

Pokračováním chůze směrem k Lazům docházíme v několika minutách k sirotčinci. Byl postaven v letech 1914—1918 tehdejšími majiteli dolů, bratry Gutmanny. V době plebiscitní byl proměněn ve vojenské kasárny; v letech 1920—1922 sloužil přechodně jako epidemická nemocnice. Od r. 1924 slouží již svému účelu; v rozlehlé budově všem požadavkům vyhovující, jest vychovááno 60 dětí, sirotků po dělnících závodů Orlová-Lazy.

Starý orlovský kostel je zděný, postavený v r. 1466. Na jeho místě byl v letech 1903—1904 vybudován nový gotický chrám, v němž zachováno ze starého kostela jen klenuté presbyterium. Mimo katolického kostela je v Orlově evangelický kostel z r. 1861, Husův dům českokobratrský a dvě židovské modlitebny. — Na orlovském hřbitově jest pomník 56 hrdinů padlých na Těšínsku a dále pomník tvůrce čsl. legií v Itálii, Jana Čapka. Za

zmínku stojí, že na orlovském hřbitově odpočívá Vincencie Prouzová, teta Aloise Jiráska. — Za cíl vycházek do okolí možno uvést krásné a velké lesy v Holotvci.

Blíže silnice, vedoucí do Petřvaldu, je pěkně zřízené koupaliště »Sokola«.

Ze stanice Orlová vyjíždíme dále do nejbližší zastávky

LAZY.

Poblíže zastávky Lazů nachází se Ústřední záchraná stanice pro východní část ostravsko-karvinského revíru. Její vznik datuje se z r. 1912. Za odborného vedení provádí se zde pravidelný výcvik ústředního záchraného sboru, který čítá 36 vybraných mužů z 18 závodů východní části revíru. Výcvik v dýchání a práci v kyslíkových záchranných přístrojích spojený s praktickými cvičeními, provádí se ve zvláštní místnosti, která jest zařízena jako důl a pro cvičební účely naplní se kouřem. Stanice jest vybavena 25 kyslíkovými přístroji, dvěma oživovacími přístroji a přenosnou telefonní stanicí.

Rovněž v blízkosti zastávky elektrické dráhy »Lazy« vidíme po pravé straně mohutné komplexy budov koksovny. Je to jeden z nejmodernějších závodů toho druhu, odpovídající všem soudobým technickým vymoženostem, 110 pecí syst. dr. Otto, s denní kapacitou 96 vagonů, vyrábí známý lazecký koks výborné jakosti. Koksovna, jež má svou elektrickou centrálu pro pohon závodu, zaměstnává 300 dělníků a 24 úředníků. Uhlí pro koksování dopravuje se lanovou dráhou 0.8 km dlouhou z Nové Jámy v Lazích, která leží asi 15 minut od zastávky »Lazy«. Závod má ploché uložení slojí o mocnosti 0.7—11 m. Denní těžba obnáší 200 vagonů, největší těžby bylo dosaženo v r. 1918, a to 6 mil. 40.000 q. Osazenstvo jámy tvoří 1290 dělníků a 73 úředníků. V r. 1919 byla pořízena Nová jáma explozí třas-

avých plynů a uhlénoho prachu, již padlo za obět 92 lidských životů. Pomník těchto obětí živlů přírody nachází se na orlovském hřbitově v blízkosti pomníku padlým bojovníkům za Těšínsko v letech 1919/1920.

Lazy jsou sídlem velké polské družstevní centrály »Ústředního potravního družstva« s blokem budov továrních i kancelářských. Na Těšínsku má 118 filiálek-prodejen. Shlédnouti obrovské pekárny, šrotovníky, pražírny kávy, výrobu uzenin tohoto závodu, je jistě poučné. — Lazy mají své přírodní krásy, přírodní potud, pokud pilná a obětavá ruka, nadšená mysl a svorná spolupráce jednotlivců i spolků ji vytváří. Je to krásné zákoutí za Novou jámou s dvěma rybníky, spolkovou plovárnou, dvěma tenisovými dvorci, s amfiteatrálně řešeným hřištěm a s rozsáhlým do údolí a do úbočí zaseknutým parkem. Několik rodin-letních hostů navštěvuje každoročně Lazy pro tento soustředěný rekreační ráj.

Pokračující v další jízdě, projíždíme stanicí »Jáma Jindřichova«, ležící již v Karvině. — Za ní následují zastávky »Hohenegger« a »Gabriela«, pojmenované podle stejnojmenných závodů Báňské a hutní společnosti.

JÁMA HOHENEGGER

těží z hloubky 390 m 22.000 q uhlí denně, zaměstnává 985 dělníků a 82 úředníků.

JÁMA GABRIELA

těží z hloubky 400 m denně 22.000 q uhlí a zaměstnává 929 dělníků a 69 úředníků. — Mimo to vlastní Báňská a hutní společnost v Karvině třetí důl Barboru. Těží z hloubky 415 m, denně 33.000 q uhlí. Zaměstnává 1097 dělníků a 82 úředníků. — K dolu Hohenegger přičleněna jest koksovna s příslušnými továrnami na benzol, fenol, siran amonný a dehet.

Elektrická dráha projíždí městem

KARVINNOU,

jež jest po Slezské Ostravě největším městem na Těšínsku. Je městem hornickým. — Politická obec Karvinná rozprostírá se na ploše $15\frac{3}{4}$ km². Sestává ze dvou katastrálních obcí, a to z Karvinné a katastrální obce Solce. Jsou zde dva uhelné podniky, a to dr. Larisch-Mönnicha, v jehož majetku jsou 4 doly a jedna koksovna; dále 3 doly a jedna koksovna Báňské a hutní společnosti.

Karvinná má vzhled města zahradního a je zastavěna povětšinou ojedinele stojícími přízemními domky. Pouze při závodech vytvořeny větší stavební skupiny, tvořící kolonie a nad novým kostelem v regulované části vytvořena čtvrť, zastavěná vesměs novými budovami.

Nejvýstavnější budova je zámek rodu Larisch-Mönnichova. Vystavěn v r. 1873 v moderním slohu renaissance. Obklopen široou zelení listnatých a jehličnatých lesů, uprostřed dobře upraveného parku na vyvýšeném místě. V parku je hrobka rodu Larischů. — Zámek hostil v minulosti vzácné, vznešené návštěvy, a to i korunované hlavy.

Nový kostel ve slohu renaissance byl vybudován v letech 1894 až 1897 nákladem $\frac{1}{2}$ milionu korun.

Dále starý kostel, 200 let starý, ve slohu španělsko-barokovém. — Budova radnice, postavená v moderním baroku. Starý zámek Larisch-Mönnichův (nynější ústřední ředitelství) postavený ve starém baroku.

Z budov, postavených v novější době, stojí za zmínku státní Masarykovy školy, postavené při Komenského ulici, před nimiž byl zřízen u příležitosti 10. výročí trvání republiky bronzový pomník presidenta Masaryka na žulovém podstavci; budova pro státní průmyslo-

vou školu, budovy státních škol v části zvané Nový Těpek a Sovinec, a budova městského pivovaru.

Vedle uhelného průmyslu jest v Karvinné též pivovar, lihovar a pila, patřící vesměs dr. Larisch-Mönnichovi.

Z úřadů, jež v Karvinné jsou umístěny, sluší vyjmenovati kromě městského úřadu a dvou poštovních úřadů, inspektorát státních menšinových škol s československým jazykem vyučovacím, důchodkový kontrolní úřad, policejní komisařství a arcibiskupský komisařát pro východní část Těšínska. — O bezpečnost v Karvinné pečují policejní komisařství, 5 četnických stanic a městská policie.

Zásluhou tělovýchovného spolku »Sokol« zřízeno bylo v r. 1936 v Karvinné pěkné koupaliště v blízkosti sportovních hřišť. Odbor čs. turistů dal podnět ke zřízení kluziště.

Asi 10 minut od zastávky Karvinná-pivovar nachází se v katastrální obci Solci menší, ale velmi vyhledávané jodové lázně, zvané »Jodosol«.

Poslední a konečná zastávka elektrické dráhy je před nádražím Košicko-bohumínské dráhy v Karvinné.

Výhodné spojení na Slovensko umožňuje návštěvu blízkých Jablunkovských Bezkýd i vzdálenějších slovenských hor.

Lokální dráhou Karvinná—Petrovice možno navštívit blízké jodové lázně

DARKOV.

Lázně Darkov leží v těšínském Slezsku, mimo oblast průmyslovou, 234 m nad hladinou moře. Lázeňské budovy jsou postaveny v rozsáhlém, pečlivě pěstěném parku, který skýtá lázeňským hostům příjemné procházky. Podnebí mají lázně mírné a ustálené. Záření slunce dostatečné.

Postavením moderního a účelného sanatoria v roce 1931 vyhovují lázně Darkov i po stránce lékařské nejtěžším a nejnáročnějším pacientům. Lze zde prováděti téměř všechny potřebné, nejnovější vyšetřovací i léčebné procedury, zvláště u chorob, při kterých má důležitý účinek jod a brom.

Hlavní terapeutické prostředky v lázních Darkově jsou jodobromové lázně, jodová pitná kúra, elektroléčba, vodoléčba, inhalace, uhličitě a kyslíkové lázně umělé, Zander, střevní lázeň. Používání všech léčebných prostředků děje se za zodpovědného vedení ústavních lékařů, kteří ordinují v sanatoriu, vybaveném moderními vyšetřovacími prostředky, z nichž zvláště dlužno jmenovati oddělení roentgenové a laboratorní, přístroj pro měření výměny látkové a elektrokardiograf.

Voda vykazuje léčivé účinky obzvláště při skrofuloze, zduření žláz, chirurgické tuberkulóze, chronických kožních vyrážkách, strumě a tvrdošijných luetických chorobách.

Správa dráhy.

NĚKOLIK VYCHÁZEK A VÝLETŮ DO OKOLÍ OSTRAVSKO-KARVINSKÉ DRÁHY.

Ze stanice Radvanice:

1. Údolím řeky Lučiny loukami do Vratimova.
2. Do Bartovic a dále za železnič. trať do lesa Důlnaku.
3. Silnicí do Šenova k rybníku, zpět na stanici dráhy Hedvika.
4. K jámě Ludvíkově k malebnému jezeru v lese.
5. Nahoru vilovou čtvrtí kolem českoslov. Husova sboru na silnici vedoucí z Radvanic do Michálkovic. Vzhůru po silnici směrem k Michálkovicím. Odtud jedinečná vyhlídka na Bezkydy a Mor. Ostravu. Za posledním domkem na Kocobenci za silničním mostkem zahrnouti na pravo do lesa. Dále lesními alejemi buď na stanici elektrické dráhy Hedvika, aneb do výletní a zahradní restaurace »Brasílie«.

Z Brasílie do Eldoráda.

Překročíme silnici u hostince Brasílie, sejďeme do lesního údolí podle potůčku, dále železniční viadukt báňské dráhy. Po 20 minutách chůze ocitneme se u oblíbeného a Ostraváky hojně navštěvovaného výletního místa Eldoráda. Nachází se v romantické lesní krajině. Je zde lesní restaurace s letní kuželnou, ohrada, v níž jsou chováni pávi, zlatí bažanti, mluvící kavky a jiné. Koncerty dechové hudby, ledová jeskyně, — peklo, raubířská pečeně, tance a jiné atrakce, často na programu. Krásné přírodní koupaliště se stálým přítokem a odtokem čisté říční vody.

Ze stanice jámy Hedvika:

6. K jámě Ludvíkově lesními partiemi k Šenovu.
7. Kolem závodu Hedvika do Brasilie a dále do Eldoráda.

Ze zastávky Pokrok:

8. Do Pešgovského lesa kolem závodu Pokrok.

Ze zastávky Petřvald:

9. Kolem katolického kostela cestou v levo do lesa a »alejí zamilovaných« do Eldoráda.

Ze stanice Evženova jáma:

10. Do lesa Holotovce a lesními cestami do Šumbarku neb Šenova.
11. Na sokolské koupaliště v Porubě.

Ze stanice Orlová:

12. Na sokolské koupaliště v Porubě.
13. Do lesa Holotovce cestou kolem hřbitova a dále lesem do Šumbarku.

Ze zastávky Lazy:

14. Ke koupališti v Lazech 20 minut.

Ze zastávky Hohenegger:

15. Do karvinského lesa.

Karvinná nádraží:

16. Výhodné další spojení do Jablunkovských hor a do slezských Beskyd aneb na Slovensko.
17. Ze stanice Karvinná-pivovar půlhodinovou chází do lázeňského parku v Darkově.

VÝNATEK JÍZDNÍHO ŘADU.

Odjezdy vlaků směrem ke Karvinné.

Z Mor. Ostravy: 5.10 — 5.48 — 6.24 — 7.00 — 7.36 — 8.12 — [8.30] — 8.48 — [9.15] — 9.43 — 10.18 — 10.54 — 11.30 — 12.04 — 12.24 — 12.42 — 13.14 — 13.54 — [14.12] — 14.30 — [14.48] — 15.06 — [15.24] — 15.42 — [16.00] — 16.18 — [16.36] — 16.54 — [17.12] — 17.30 — 17.48 — 18.06.

Ze Zárubku odjezd o 4 min. později.

Z Radvanic: 5.23 — 6.01 — 6.37 — 7.13 — 7.49 — 8.25 — 9.01 — 9.56 — 10.31 — 11.07 — 11.43 — 12.19 — 12.37 — 12.55 — 13.29 — 14.07 — 14.43 — 15.19 — 15.55 — 16.31 — 17.07 — 17.43 — 18.19.

Z jámy Hedvika o 9 min. později než odjezd z Radvanic.

Ze zastávky Petřvaldu: 5.41 — 6.17 — 6.53 — 7.29 — 8.05 — 8.41 — 9.17 — 10.11 — 10.47 — 11.23 — 11.59 — 12.35 — 12.53 — 13.11 — 13.47 — 14.23 — 14.59 — 15.35 — 16.11 — 16.47 — 17.23 — 17.59 — 18.35.

Z Orlové: 5.50 — 6.26 — 7.02 — 7.40 — 8.14 — 8.50 — 9.26 — 10.20 — 10.56 — 11.32 — 12.08 — 12.44 — 13.02 — 13.20 — 13.55 — 14.31 — 15.08 — 15.44 — 16.20 — 16.56 — 17.32 — 18.08 — 18.44 — 19.20 — 19.56 — 20.30 — 21.38.

Z Lazů odjezd o 6 minut později jak z Orlové.

Z jámy Hohenegger: 6.03 — 6.38 — 7.15 — 7.55 — 8.25 — 9.03 — 9.39 — 10.33 — 11.09 — 11.45 — 12.21 — 12.58 — 13.33 — 14.07 — 14.43 — 15.21 — 15.57 — 16.35 — 17.09 — 17.45 — 18.23 — 18.57 — 19.34 — 20.09 — 20.43.

Odjezdy vlaků směrem z Karvinné do Moravské Ostravy

Z Karvinné hlavní nádraží: 5.28 — **6.06** — 6.20 —
6.40 — 7.02 — 7.43 — 8.12 — 8.48 — 9.24 —
10.03 — 10.54 — 11.30 — 12.08 — 12.45 — 13.18 —
13.50 — 14.28 — 15.06 — 15.43 — 16.23 — 16.56 —
17.30 — 18.11 — 18.40 — 19.20 — 20.12 — 21.04.

Z Karvinné-pivovaru o 3 minuty později.

Z Jámy Hohenegger: 5.41 — **6.17** — 6.33 — **6.52** — 7.11
— 7.51 — 8.21 — 8.59 — 9.35 — 10.11 — 11.05 —
11.41 — 12.17 — 12.54 — 13.29 — 14.02 — 14.38 —
15.17 — 15.53 — 16.31 — 17.05 — 17.41 — 18.19 —
18.53 — 19.30 — 20.22.

Z Lazů odjezd o 6 minut dříve než z Orlové.

Z Orlové 5.54 — **6.30** — 6.48 — **7.06** — 7.24 — 8.02 —
8.36 — 9.12 — 9.48 — 10.24 — 11.18 — 11.54 — 12.30 —
— 13.06 — **13.24** — 13.42 — 14.17 — 14.54 — 15.30 —
— 16.06 — 16.42 — 17.18 — 17.54 — 18.30 — 19.06 —
— 19.42 — 20.34.

Z Petřvaldu: 6.03 — **6.39** — 6.57 — **7.15** — 7.33 — 8.10
— 8.45 — 9.21 — 9.57 — 10.33 — 11.27 — 12.03 —
12.39 — 13.15 — **13.33** — 13.51 — 14.27 — 15.03 —
15.39 — 16.15 — 16.51 — 17.27 — 18.03 — 18.39 —
19.15 — 19.51 — 20.42.

Z jámy Hedviky: 6.10 — **6.46** — 7.04 — **7.22** — 7.40 —
8.16 — 8.52 — 9.28 — 10.04 — 10.40 — 11.34 — 12.10 —
— 12.46 — 13.22 — 13.40 — 13.58 — 14.34 — 15.10 —
— 15.46 — 16.22 — 16.58 — 17.34 — 18.10 — 18.46 —
19.22 — 19.58 — 20.48.

Ze stanice Radvanice: 6.19 — 6.55 — 7.13 — **7.31** —
7.49 — 8.07 — 8.25 — 8.43 — 9.01 — 9.27 — 9.38 —
— 10.13 — 10.49 — 11.43 — 12.19 — 12.55 — 13.29 —
— 13.49 — 14.07 — 14.25 — 14.43 — 15.01 — 15.19 —
— 15.37 — 15.55 — 16.13 — 16.31 — 16.49 — 17.07 —
— 17.25 — 17.43 — 18.01 — 18.19 — 18.37 — 18.55 —
— 19.13 — 19.31 — 19.49 — 20.07 — 20.42 — 20.56.

Z Lučiny: 6.26 — 7.20 — [8.14] — 8.32 — [8.50] — 9.08 —
— 9.33 — 9.45 — 10.20 — 10.56 — 11.50 — 13.02 —
— **13.56** — 14.14 — [14.32] — 14.50 — [15.08] — 15.26 —
— [15.44] — 16.02 — [16.20] — 16.38 — [16.56] —
— 17.14 — [17.32] — [18.08] — [18.44] — [19.20] —
[19.56] — [20.14] — [20.48].

Osmačení: [—] vlaky jezdí jen na trati Mor. Ostrava—
Radvanice a zpět. — Tučnými číslicemi vlaky ozna-
čené jezdí mimo neděli.

**Úplný a podrobný jízdní řád lze koupiti u staniční po-
kladny v Moravské Ostravě a u každého průvodčího.**

„ECCO“

**komand. spol. pro technické potřeby a
provozní potřeby pro průmysl
M. Ostrava, tř. Českosl. legií 20
Telefon č. 20.21**

Antonín **PANIC**

v Mor. Ostravě, Kostelní ulice čis. 13
u starého kostela

Obchod zbožím železným, barvami
a semen

Sklad okutí pro stavby a nábytek
Nástroje pro veškerá řemesla

Výborná semena
původu holandského
Umělá hnojiva

Veškeré potřeby pro domácnost,
zahradu a hospodářství

Včelařské potřeby
Žádejte ceník semen

Všimněte si jména a obchodu!
Telefon 21.57

Sporáky - stáložární kamna
MUSGRAVES - ORIGINAL

levně koupíte u firmy

Cerman a Košťál

velkoobchod železem

Mor. Ostrava, Nádražní třída 1

Telefon 21.18, a 28.91

Kuchyňské nádobí, nerezavící pří-
bory, zavařovací sklenice **WECK.**

Prvotřídní nástroje pro veškerá
řemesla.

C. T. Petzold a spol.

Praha II., Havlíčkovo náměstí č. 3

dodává veškeré

měděné vodiče dle ČSN.

Hlavní sklad u firmy MOHAG, báňská obchodní
kom. společnost, Mor. Ostrava, Nádražní tř. 94
Telefon 23.73

**Měděné a mosazné polotovary a veškeré
kovy**

OCHRANOU spotřeby - k hospodářskému míru!

Spotřebitelé

přistupujte za členy konsumního družstva

„BUDOUCNOST“

v Moravské Ostravě, Cihelní ulice

Zápisné Kč 5—, závodní podíl Kč 100— i ve
splátkách

Přihlásiti se možno v každé z 325 prodejen

BLANKOLIN — zák. chrání.

ideální čisticí prostředek
k čištění parket a linolea

V E S U V

pastu na parkety a linoleum,
velmi úspornou

obdržíte u fy

THIEBERGER a spol.

Mor. Ostrava, Nádražní třída 29. Tel. 22.77

Žárovky TATRA

Prvotřídní domácí výrobek. Kontroluje ESČ.

Speciální výroba: **Neonové trubice**
ve všech svítících barvách a velikostech

J. & V. STACH, továrna na žárovky
T A T R A, Svinov u Mor. Ostravy

Telefon : Mor. Ostrava - 860.21

Bez čekání,
bez špinění a
bez nebezpečí ohně
vaří se pohodlně na elektrickém vaříči

Dobré vaříče dodají

Moravskoslezské elektrárny a. s.

Mor. Ostrava, Opavská 87

Telefon 24.46

Dobře a levně nakoupíte
v módním domě

- RIX -

v Mor. Ostravě
Cesta se Vám vyplatí!

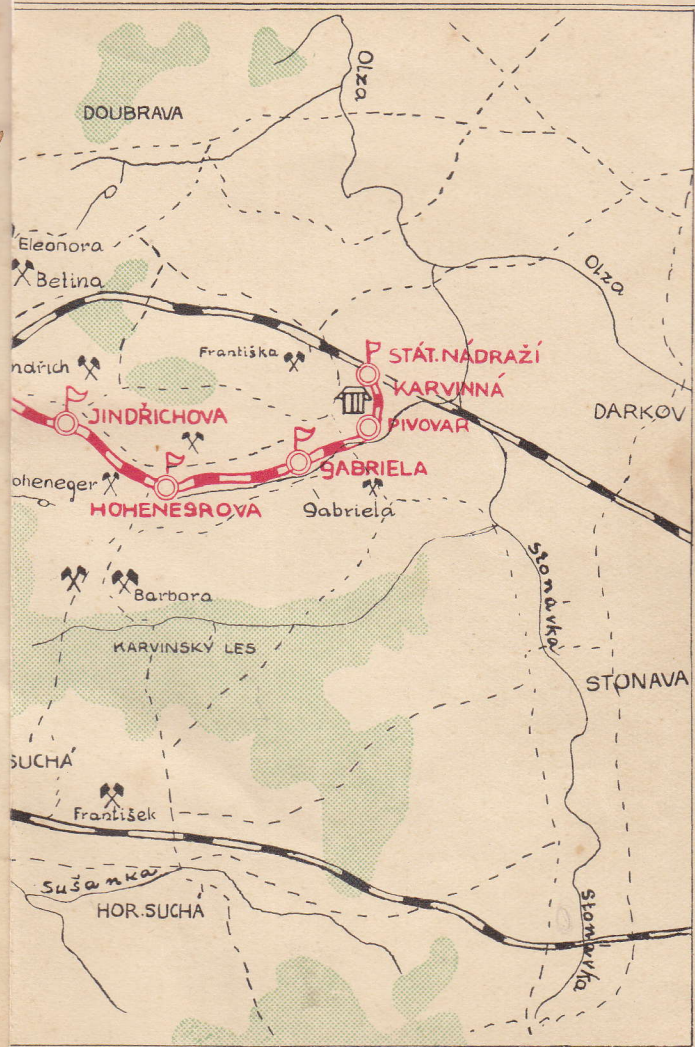
Razítka

vyrábí rychle a levně

Telefon
40.58

Fr. Genža

Mor. Ostrava, Českobratrská číslo 7

NAVŠTIVTE

největší obchodní domy

BROUK + B A B K A

AKCIOVÁ SPOLEČNOST

V MOR. OSTRAVĚ, SMETANOVO NÁM.

Praha — Brno — České Budějovice — Plzeň

Vaši důvěru nezklame

svěříte-li zhotovení všech druhů tiskopisů
závodu, který je moderně vybaven a provádí
veškerou techniku tisku

Melantrich

a. s. pro průmysl grafický

Mor. Ostrava, Nádražní třída 7

Tiskneme všechno — od navštívenky až po
knižní díla, od plakátů až po
tisílcových nákladech

Státní okresní archiv K

B 740

